

ΤΡΙΓΛΙΑΝΑ ΝΕΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ :
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ
Τ.Θ. 18219, 54008 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, GREECE

Περιεχόμενα

σελ. 2

Κοινωνικά.

σελ. 3

Παρουσίαση του βιβλίου της κα. Κράνη. Εκδήλωση του ΦΙΑΠΕ στη Ν. Τρίγλια

σελ. 4-5

Ο εθνοϊερομάρτυρας Άγιος Μητροπολίτης Δράμας - Σμύρνης Χρυσόστομος.

σελ. 6

Σχολιανά - Τριγλιανά «Οδοιπορικό στη Βιθυνία, 1906-1907»

σελ. 7

Λαογραφία.

Το γλωσσάρι της Τρίγλιας. [N-Ξ-O] Βιβλίο.

Παρουσίαση

σελ. 8

Γέλιο.

Επιστολές Αναγνωστών

Γενική άποψη της περιφέρους πόλεως της Βιθυνίας Τρίγλιας

> Μιά εικόνα διηγείται την ιστορία της ...

Ήταν ο προηγούμενος Σεπτέμβριος, όταν κάποια μέρα με ζήτησαν στο τηλέφωνο από το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο της Αθήνας. Στα σχέδια του Μουσείου ήταν κάποια εκδήλωση κατά την άνοιξη του 2009 με επίκεντρο την εικόνα «Παναγία η Επίσκεψη» που φυλάσσεται στο Μουσείο και είναι μία από τις εικόνες των εκκλησιών της Τρίγλιας, που φρόντισαν με περισσή φροντίδα κάτω από τις δύσκολες ώρες του διωγμού από τη Τρίγλια να περισώσουν οι παππούδες κι οι γιαγιάδες μας.

Πήγα στα γραφεία του Συλλόγου μας, μάζεψα υλικό, φωτογραφίες, ταινίες, βιβλία, παλιά τεύχη της εφημερίδας μας με αφηγήσεις προσφύγων και σύγχρονο υλικό και με συγκίνηση τα κατέθεσα στο Μουσείο.

Πέρασε καιρός, σχεδόν είχα ξεχάσει αυτό το γεγονός, όταν πριν λίγες ημέρες, ο Σύλλογός μας έλαβε μια ευχαριστήρια επιστολή από το Μουσείο μαζί με ένα DVD με τίτλο «Παναγία η Επίσκεψη, μια εικόνα διηγείται την ιστορία της». Ήταν μια παραγωγή του Βυζαντινού Χριστιανικού Μουσείου που βασίστηκε στα κρατικά αρχεία αλλά και σε όσο υλικό με αγάπη προσέφεραν για την έρευνα πολλοί συμπατριώτες μας Τριγλιανοί.

Έτρεξα στο Video και έβαλα το δισκάκι. Το αποτέλεσμα της δουλειάς, εξαιρετικό. Ξετυλίχθηκε μπροστά στα μάτια μου η ιστορία των προσφύγων της Τρίγλιας. Ζωντάνεψαν οι εικόνες της προσφυγιάς, η Τρίγλια, οι αφηγήσεις, και η ιστορία της εικόνας με την αξία της, τόσο σαν σύμβολο, όσο και σαν έργο τέχνης, που το καθιστά από τα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου. Όταν τέλειωσε το video, δεν σηκώθηκα από τη θέση μου. Συνέχισα το ταξίδι στην ιστορία. Κράτησα την τη συγκίνηση από την ατμόσφαιρα της ταινίας. Έκανα δικές μου εικόνες που συμπλήρωναν την ιστορία. Σιγά σιγά, πέρασα στους δικούς μου πρόσφυγες. Τους θυμήθηκα έναν έναν και κράτησα την αγάπη που νοιώθανε για την πατρίδα τους που άφησαν. Η ταινία δεν είναι ένα ευχάριστο παραμύθι από το παρελθόν, αλλά μια αφορμή για να θυμηθούμε και να τιμήσουμε τους ανθρώπους και τον πολιτισμό που μας άφησαν, φεύγοντας...

Βασίλης Σακελλαρίδης

ΤΡΙΓΛΙΑΝΑ ΝΕΑ

Βαπτίσεις από 1-1-2009 έως 30-4-2009

Κωνσταντίνος Ψαραδάκος, τέκνο του Παντελεήμονα Ψαραδάκου και της Μαριάνθης Ταουκτσή.

Τσακίρογλου Γεωργία, τέκνο του Αλέξανδρου Τσακίρογλου και της Σταυρούλας Ελευθερίου.

Πέτρου Μαρία, τέκνο του Ιωάννη Πέτρου και της Άννας Μανιάτη.

Συνάμη Ξανθίππη, τέκνο του Αναστασίου Συνάμη και της Πολυξένης Τσορμπατζίδου.

Δεληχρήστος Γεώργιος, τέκνο του Γεωργίου Δεληχρήστου και της Μαρίας Κεχαγιά.

Τσόπουλος Άγγελος, τέκνο του Αθανασίου Τσόπουλου και της Σταυρούλας Τζηρίνη.

Μέγας Αθανάσιος, τέκνο του Δρόσου Μέγα και της Σμαράγδας Παπαλεοντή.

Παπαστεργίου Βασίλειος, τέκνο του Σταματίου Παπαστεργίου και της Ευγενίας Μαστραποστόλου.

Μαυρίδης Άγγελος, τέκνο του

Παύλου Μαυρίδη και της Σταματίας Νατσοπούλου.

Γλαράκη Μαρίνα, τέκνο του Μενέλαου Γλαράκη και της Νεκταρίας Παπαλεοντή.

Χατζηαναγνώστου - Σάγγου Ελένη, τέκνο του Αναστασίου Χατζηαναγνώστου και της Αικατερίνης Σάγγου.

Σάλτος Ευστράτιος, τέκνο του Γεωργίου Σάλτου και της Αντωνίας Γιαννάκα.

Τσίτας Χαράλαμπος, τέκνο του Δημητρίου Τσίτα και της Κωνσταντίας Ρέντζου.

Πανέλα Μιχαέλα - Αλεξάνδρα, τέκνο του Στυλιανού Πανέλα και της Ειρήνης Χατζηβασιλειάδου.

Βαμβακάς Ευάγγελος, τέκνο του Χρυσόστομου Βαμβακά και της Μαριάνθης Χαραλαμπίδου.

Ελευθερίου Σοφία, τέκνο του Φωτίου Ελευθερίου και της Θεοδοσίας Μαργαράκη.

Κηδείες από 1-1-2009 έως 30-4-2009

Πεγιάς Βασίλειος του Ιωάννη και της Χριστίνας, ετών 32
 Χατζάρας Απόστολος του Γεωργίου και της Μαρίας, ετών 70
 Καλαμπόκας Βασίλειος του Θεοδώρου και της Ελισάβετ, ετών 72
 Σαρηγιαννίδης Φίλιππος του Γεωργίου και της Μαρίας, ετών 71
 Παπαθανασίου Λεμονιά του Χρήστου και της Μαρίας, ετών 75
 Πλατή Αικατερίνη του Φωτίου και της Ξανθίππης, ετών 86
 Πασχαλίδης Αθανάσιος του Κωνσταντίνου και της Παρασκευής, ετών 82
 Κουτσού Κοκκώνη του Μηνά και της Αγγελικής, ετών 89
 Ποντικάκη Αικατερίνη του Παναγιώτη και της Δέσποινας, ετών 87
 Δημητρίου Ιωάννα του Άγγελου και της Χαρίκλειας, ετών 82
 Χούσου Σμαρώ του Κωνσταντίνου και της Καλυψώς, ετών 77
 Καραποστόλ Γεώργιος του Σεραφείμ και της Ευστρατίας, ετών 80
 Τσακιλιώτης Κωνσταντίνος του Νικολάου και της Αλεξάνδρας, ετών 83
 Αραμπατζή Γερακίνα του Αθανασίου και της Κρυστάλλως, ετών 83
 Τσιτσίκας Δημήτριος του Χρήστου και της Αναστασίας, ετών 72
 Παρλαμέντας Κωνσταντίνος του Γεωργίου και της Χριστίνας, ετών 25
 Μαλακού Σουλτάνα του Νέστωρα και της Ευαγγελίας, ετών 93
 Κατσαβού Ελένη του Θεόδωρου και της Ελισάβετ, ετών 81
 Καλαμπόκας Νικόλαος του Δημητρίου και της Μαρίας, ετών 75
 Σγουρή Γεώργιος του Χρήστου και της Αικατερίνης, ετών 62
 Πέτκου Σταματία του Ιωάννη και της Αναστασίας, ετών 76
 Δημόπουλος Παναγιώτης του Δημοσθένη και της Σοφίας, ετών 79
 Ποϊραζίδης Χρήστος του Εμμανουήλ και της Παρθένας, ετών 83
 Γιαννακάρα Ελευθερία του Ιωάννη και της Ζωής, ετών 81
 Ζαγκλιβερινού Σοφία του Σάββα και της Μενεξιάς, ετών 75
 Σιδηρόπουλος Γεώργιος του Ηλία και της Βιολέττας, ετών 66
 Αραμπίδου Έλενα του Μιχαήλ και της Κυριακίας, ετών 82
 Γιακουμάκης Βασίλειος του Μόδεστου και της Λαμπρινής, ετών 82
 Μάνιου Ελευθερία του Ιωάννη και της Σοφίας, ετών 84
 Σουβλάκη Παρθένα του Σάββα και της Κεράσσας, ετών 83

Οι γάμοι, οι βαπτίσεις και οι θάνατοι που δημοσιεύονται λαμβάνονται από τα αρχεία του δήμου της Νέας Τρίγλιας. Όσοι Τριγλιανοί διαμένετε εκτός της Ν.Τρίγλιας καλείστε να στέλνετε εσείς οι ίδιοι τα ανωτέρω στοιχεία για τα γεγονότα αυτά που αφορούν την οικογένειά σας στην εφημερίδα μας ώστε να ενημερώνονται όλοι.

Ιδιοκτησία ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

T.Θ. 18 219, 54 008 Θεσσαλονίκη

Υπεύθυνος εφημερίδας
Σακελλαρίδης Βασίλης
 basil_sakellarides@yahoo.gr
 Τηλ: 697 15 38 231

Τηλ. Προέδρου: 6972111543
 Τηλ. Αντιπροέδρου: 6977687183

Τα ενυπόγραφα άρθρα-σημειώσεις-αναφορές δημοσιεύονται με ευθύνη του υπογράφοντος. Το Δ.Σ. δεν συμμερίζεται απαραίτητα τις απόψεις αυτές. Ανυπόγραφα άρθρα δεν δημοσιεύονται.

Σχεδίαση-Εκτύπωση
electrick [2310.25.33.31]

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ...

Την Κυριακή 10η Μαΐου 2009 έγινε στο ξενοδοχείο Mediteranean Palace στη Θεσσαλονίκη η Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου με σκοπό την ανάδειξη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Τις επόμενες ημέρες έγινε η συγκρότηση σε σώμα του νέου Δ.Σ. ως εξής: Πρόεδρος: **Κοκκινίδης Αλέξανδρος**. Αντιπρόεδρος: **Κοτζάστρατη Αθανασία**. Γ.Γραμματέας: **Φουντούλη Δέσποινα**. Ταμίας: **Βαλέρια Κοντοπούλου**. Έφορος Δημ. Σχέσεων: **Ανθούλα Αγεριάδου**. Μέλος Δ.Σ.: **Βασίλης Σακελλαρίδης**. Μέλος Δ.Σ.: **Ελένη Καραγιάννη**. Αναπληρωματικά Μέλη: **Γκίκογλου Νίκη**, **Κυπριώτη Πέρσα**.

Για την εξελεγκτική επιτροπή εκλέχθηκαν: η **Αντωνία Καρδόγερο** και ο **Παναγιώτης Παπαδόπουλος**.

Γάμοι από 1-1-2009 έως 30-4-2009

Γκογκάλης Γεώργιος του Σπύρου και της Ουρανίας - **Γκούσεβα Έλενα** του Πάβελ και της Τατιάνας.

Ηλιάδης Παντελεήμων του Νικολάου και της Μαριόγκας - **Γκιούλη Μαριάνθη** του Άγγελου και της Διαμάντως.

Γκογκάλης Αναστάσιος του Σωτηρίου και της Κυριακής - **Τσατάλα Χάιδω** του Δαμιανού και της Γεωργίας.

Πασχαλίδης Δημόκριτος του Γεωργίου και της Μαρίας - **Κιναζίδου Αικατερίνη** του Βλαδίμηρου και της Στέλλας.

Κοματάνος Απόστολος του Γεωργίου και της Γεωργίας - **Στεφανίδου Κυριακή** του Ιωάννη και της Ευγενίας.

Ραντούντα Στεπάν του Ιβάν και της Ταμάρα - **Παπαδοπούλου**

Σοφία του Γιούρι και της Σοφίας, **Γαβριηλίδης Δημήτριος** του Νικολάου και της Δέσποινας - **Μαστοράκη Χριστίνα** του Αριστείδη και της Ειρήνης.

Δάνος Δημήτριος του Κωνσταντίνου και της Δέσποινας - **Καραματσίδου Μαρία** του Ιωάννη και της Παναγιώτας.

Ραχμανίδης Γεώργιος του Ιορδάνη και της Ελένης - **Πανούση Ερμιόνη** του Δημητρίου και της Αφροδίτης.

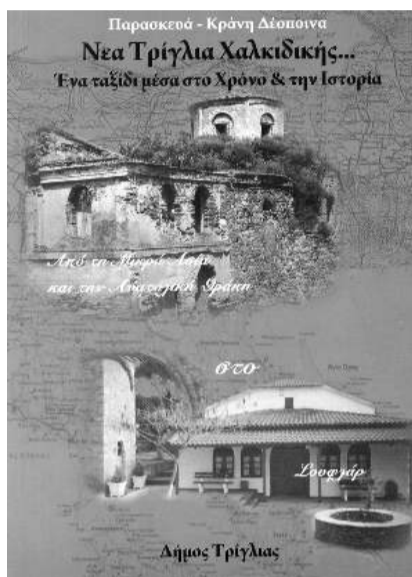
Καραντώνης Βασίλειος του νικολάου και της Αναστασίας - **Καλοπαναγιώτου Κρυσταλλία** του Νικολάου και της Φωτεινής.

Μούχλας Στυλιανός του Νικολάου και της Σταυρούλας - **Βουτσά Μαρία** του Γεωργίου και της Ευαγγελίας.

παρουσίαση του βιβλίου

της Δέσποινας Παρασκευά - Κράνη

Την Κυριακή 26^η Απριλίου 2009 με χαρά φιλοξενήσαμε στο Πολιτιστικό Κέντρο του Συλλόγου μας στη Νέα Τρίγλια, την εκδήλωση που οργανώθηκε από το Δήμο της Νέας Τρίγλιας και αφορούσε την παρουσίαση του βιβλίου της Δέσποινας Παρασκευά – Κράνη. Οι Τριγλιανοί προσήλθαν και παρακολούθησαν της εκδήλωση με μεγάλο ενδιαφέρον.

Η Δέσποινα Παρασκευά-Κράνη, κατάγεται από προσφυγική οικογένεια της Τρίγλιας. Μέσα από το βιβλίο της επιχειρεί να ξαναζωντανέψει τη ιστορία των αλησμόνητων πατρίδων όλων των προσφύγων που εγκαταστάθηκαν στη Νέα Τρίγλια. Πρόκειται για την Τρίγλια, το Βελετλέρ και το Κιζδερβεντ στην Μικρά Ασία και για την Καλόλιμνο, την Πάνιδο και την Κερασιά στην Ανατολική Θράκη. Στο δεύτερο μέρος του βιβλίου καταγράφει την ιστορία της Νέας Τρίγλιας όπως την διαμόρφωσαν πρόσφυγες και ντόπιοι μαζί. Φιλοδοξία της συγγραφέως είναι το βιβλίο αυτό να καταστεί μια γέφυρα στη συνείδηση των συμπατριωτών της που να ενώνει την κωμόπολη της Νέας Τρίγλιας με τις ρίζες της. Το βιβλίο είναι μια έκδοση του Δήμου της Νέας Τρίγλιας.

Η κ. Παρασκευά-Κράνη κατά την εκδήλωση της παρουσίασης του βιβλίου της (Φωτ. Αλ. Κοκκαλάς)

Κατάθεση στεφάνου από τον πρόεδρο του ΦΙΑΠΕ κ. Π. Θεοδωρίδη στον ανδριάντα του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης στη Ν. Τρίγλια.

Φωτ. Βασίλης Σακελλαρίδης

Εκδήλωση των Φίλων του Ιστορικού Αρχείου Προσφυγικού Ελληνισμού στη Ν. Τρίγλια.

Την Κυριακή 29η Μαρτίου 2009 έλαβε χώρα στην Ν.Τρίγλια το ετήσιο μνημόσυνο του Συλλόγου των Φίλων του Ιστορικού Αρχείου του Προσφυγικού Ελληνισμού (ΦΙΑΠΕ) που οργανώθηκε σε συνεργασία με το Παράρτημα του Συλλόγου των Απανταχού Τριγλιανών και το Δήμο Νέας Τρίγλιας.

Το μνημόσυνο τελείται από τον ΦΙΑΠΕ κάθε χρόνο σε ένα διαφορετικό προσφυγικό χωριό (Μικρασιατών, Θρακών ή Ποντίων) και σε εκκλησία που διατηρεί το όνομα της εκκλησίας στην αλησμόνητη πατρίδα. Γίνεται στη μνήμη όσων Ελλήνων έμειναν άταφοι και αμνημόνευτοι στις αλησμόνητες πατρίδες. Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν στην εκκλησία της Παντοβασιλίσσας με παρακολούθηση της Κυριακάτικης θείας λειτουργίας και του μνημοσύνου που ακολούθησε από τα μέλη του ΦΙΑΠΕ που ήρθαν με πούλμαν από τη Θεσσαλονίκη. Ο γραμματέας του ΦΙΑΠΕ εκφώνησε σύντομο λόγο στη μνήμη όσων έμεινα άταφοι και αμνημόνευτοι στις αλησμόνητες πατρίδες. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνου στο μνημείο του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης. Οι φιλοξενούμενοι επισκέφθηκαν το λαογραφικό μουσείο στο Πολιτιστικό Κέντρο του Συλλόγου Απανταχού Τριγλιανών και δέχθηκαν τα κεράσματα από το Παράρτημα του Συλλόγου. Αντάλλαξαν αναμνηστικά δώρα και βιβλία. Ακολούθησε ξενάγηση στη Νέα Τρίγλια και η επίσκεψη έκλεισε με γεύμα στην ταβέρνα του Σαλιάρη. Το Ιστορικό Αρχείο του Προσφυγικού Ελληνισμού, ιδρύθηκε το 1994 με στόχο τη συγκέντρωση, καταγραφή και μελέτη του σχετικού ιστορικού υλικού. Λειτουργεί από το

Μάρτιο του 1994, με πρωτοβουλία του Δήμου Καλαμαριάς, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Σκοπός του φορέα είναι να συμβάλλει στη διατήρηση της μνήμης και την ανάδειξη της ιστορικής ταυτότητας του προσφυγικού ελληνισμού, στο σύνολό του. Οι δραστηριότητες του Ιστορικού Αρχείου περιλαμβάνουν:

- Τη συγκέντρωση, καταγραφή και μελέτη του σχετικού ιστορικού υλικού.
 - Τη συγκέντρωση προφορικών μαρτυριών.
 - Την προβολή αντικειμένων που σχετίζονται με την κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική δραστηριότητα των Ελλήνων της διασποράς, τα ήθη και έθιμά τους.
 - Τη δημιουργία βιβλιοθήκης με όλα τα δημοσιεύματα και τα συγγραφικά έργα που αναφέρονται στον προσφυγικό ελληνισμό.
 - Τη διοργάνωση εκδηλώσεων (εκθέσεις, διαλέξεις, συνέδρια), εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων.
 - Την έκδοση μελετών και συγγραφικών έργων που πραγματεύονται θέματα για τους Έλληνες πρόσφυγες.
 - Τη συνεργασία με ημεδαπούς και αλλοδαπούς φορείς και με άτομα που ασχολούνται με θέματα προσφύγων και απόδημου ελληνισμού.
- Οι παραπάνω δραστηριότητες αφορούν τον ελληνισμό του Πόντου, της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης, αλλά και άλλων Ελλήνων προσφύγων. Ο ΦΙΑΠΕ στηρίζει και ενισχύει το έργο του Ιστορικού Αρχείου του Προσφυγικού Ελληνισμού.

Απο την επίσκεψη του σύλλογου ΦΙΑΠΕ στο Λαογραφικό Μουσείο του Συλλόγου μας. Στην φωτογραφία οι πρόεδροι και μέλη από τα συμβούλια των δύο συλλόγων.

>...συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

Η ώρα της αμαξοστοιχίας Κωνσταντινουπόλεως - Θεσσαλονίκης πλησιάζει. Ο Χρυσόστομος μπαίνει στον Μητροπολιτικό Ναό, τον οποίον οι Δραμινοί έχουν πλημμυρίσει. Τελεί δοξολογία και βαθεία συγκινημένος με δακρύβρεκτα μάτια μιλά από τον θρόνο του προς τα παιδιά του, τους Έλληνες και τις Ελληνίδες της Δράμας που κλαίνει μ' αναφιλητά. «Ανεβαπίσθην, καταλήγει ο Μητροπολίτης, εις το Θεϊόν νάμα των δακρύων σας, η δε υπόκρουσις των λόγων μου, δια των λυγμών σας μαρτυρεί ότι ο σπόρος έπεσεν εις αγαθήν γην και θ' αποδώσῃ εύχυμον βλάστημα και πλουσίους καρπούς. Η ψυχή μου θα μείνει εντειχισμένη, εις το ιερόν τούτο τέμενος, από το οποίον ως αείρροον πηγή θ' αντλήτε το θάρρος, την καρτεριαν και την πίστιν. Αγάλλομαι αισθανόμενος την ώραν αυτήν οτι ποιμήν και ποιμνιον αποτελούμεν μίαν ακατάβλητον, αδιείρητον και αδιαχώριστον χριστιανικήν ψυχήν δεομένην τω Υψίστω». Μένει για λίγα λεπτά σιωπηλός και κλαίει. Έπειτα σηκώνει το ωραίο του κεφάλι προς τον ουρανό και περήφανος, με την λάμπη στα μάτια βγαίνει απ' την Εκκλησία. Στην έξοδο του Μητροπολιτικού Ναού περιμένουν οι Χωροφύλακες να τον πάρουν με το αμάξι που έχουν φέρει για τον Σιδηροδρομικό Σταθμόν.

Τότε, όπως γράφει ο βιογράφος του Σπύρος Λοβέρδος «Ο Ιεράρχης ορθούται επιβλητικός και επιτακτικός προ αυτών, εις το προαύλιον του ναού, δια νεύματος τους κρατεί ακίνητους και δια χειρονομίας δεικνύει τας αποσκευάς του. Και οι Αστυνομικοί υπείκοντες εις τον μαγνήτην της προσωπικότητάς του, επτοημένοι, εντός της ηλεκτρικής ατμοσφαιρας του πλήθους, εξεπλήρωσαν χρέη θαλαμηπόλων...». Οι Τούρκοι φοβούμενοι επεισόδια, έχουν παρατάξει ισχυρές στρατιωτικές και αστυνομικές δυνάμεις από τη Μητρόπολη μέχρι τον Σιδηροδρομικό Σταθμό. Ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος αρνείται να επιβιβαστεί στην άμαξα και προχωρεί πεζός, μεγαλοπρεπής, περήφανος, τον περιστοιχίζει ένα πλήθος Ελλήνων, συγκινημένο, δακρυσμένο, φανατισμένο, ικανό νια κάθε ενέργεια. Επειδή φοβούνται ότι οι Τούρκοι μπορεί να θελήσουν με τη βία να επιβιβάσουν τον Δεσπότη στην άμαξα, σχηματίζουν γύρω του μια προστατευτική ζώνη από κορίτσια του Παρθεναγωγείου.

Η δημογεροντία, η εφορεία, οι κοινοτικοί αντιπρόσωποι, οι ιερείς, οι δάσκαλοι με τους μαθητές και οι δασκάλες με τις μαθήτριες με λουλούδια στα χέρια και δάκρυα στα μάτια, ανάμεσα σε χιλιάδες λαού συνοδεύουν τον λατρευτό Ιεράρχη. Για τον φόβο δε, μήπως οι αστυνομικοί "θέσουν βέθηλον χείρα επί ίου σεπτού Μητροπολίτου" φροντίζουν από την αρχή της πορείας οι μαθήτριες των Σχολείων να σχηματίσουν προστατευτικόν κύκλον γύρω απ' Αυτόν με την απόφαση ν' αντιδράσουν αν κάποιο από τ' αστυνομικά όργανα παραβιάσει τον ιερό κύκλο προστασίας της σεπτής μορφής του Ιεράρχου. Η πορεία αυτή του Δραμινού λαού με τον Εθνεγέρτη Ιεράρχη Χρυσόστομο ανάμεσα του, από τον Μητροπολιτικό Ναό μέχρι τον Σιδηροδρομικό Σταθμό είναι μία από τις συγκινητικότερες και μεγαλειωδέστερες στιγμές της Ιστορίας του Μακεδόνικου Αγώνα. Στον Σιδηροδρομικό Σταθμό νέες συγκινητικές στιγμές. Ο αποχωρισμός κρατάει πάνω από δύο ώρες και είναι το αποκορύφωμα του δράματος.

Ο Σ. Λοβέρδος μας παρουσιάζει τη σκηνή αυτή στο βιβλίο του με τα παρακάτω λόγια:

"Οι μιν συνωθούνται δια να ασπασθούν τας χείρας και το ένδυμα του Ιεράρχου, οι δε γονυπετείς ικετεύουν, όλοι θρηνούν. Εν τω μέσω του σπαρασσόμενου ποιμνίου εγείρε-

Ο Εθνοϊερομάρτυρας Άγιος Μητροπολίτης Δράμας-Σμύρνης Χρυσόστομος

Η συνέχεια της ομιλίας του στρατιωτικού ιατρού και μέλους της Ένωσης Δραμινών Μελετών κ. Βασιλείου στο παράρτημα του Συλλόγου μας στη Ν. Τρίγλια κατά τις εκδηλώσεις "Χρυσόστομία 2008"

ται ο δημογέρων Νίκας και ανακουφίζων τον πόνον του, κραυγάζει με ηχηράν φωνή: «Δέσποτα μας παρέλαβες λαγούς και μας έκανες λιοντάρια. Μείνε ήσυχος θα γίνει το θέλημα σου...».

Μετά ένα περίπου χρόνο, αφού δόθηκε αμνηστία, μετά το κίνημα των Νεότουρκων, ο Χρυσόστομος στις 8 το πρωί της Κυριακής 17 Αυγούστου 1908 φτάνει σιδηροδρομικά στη Δράμα, όπου όλος ο πληθυσμός τον υποδέχεται θερμά στο Σιδηροδρομικό Σταθμό. Γρήγορα όμως οι Τούρκοι καταλαβαίνουν ότι ο Μακεδονικός αυτή τη φορά Αγώνας είναι επιβλαβής γι' αυτούς κι έτσι αποφασίζεται και πάλι η εκτόπισή του.

Τον Μάιο του 1909 όταν δολοφονείται στην Ξάνθη από τους ίδιους τους κοιμισατζήδες στα πλαίσια των ενδοκομιτατζίδικων διαφορών για την επικράτηση στην περιοχή, ο Βούλγαρος αρχηγός μιας από τις δύο οργανώσεις της Δράμας, ο καπνέμπορος Χατζηγεωργιέφ, οι Βούλγαροι, ενώ γνώριζαν την αλήθεια, σε συνεννόηση με τους Τούρκους αποδίδουν το φόνο στους Έλληνες για να χτυπήσουν τον Μητροπολίτη Δράμας. Προκαλούνται αναταραχές κι έτσι οι τουρκικές αρχές στρέφονται κατά του Χρυσόστομου. Το Πατριαρχείο για ν' αποφευχθούν έκτροπα εναντίον του Μητροπολίτη τον ειδοποίησε ν' αναχωρήσει για την Καβάλα.

Ο Χρυσόστομος φτάνει στην Καβάλα στις 10.6.1909 όπου η Τουρκική Αστυνομία τον διατάζει να φύγει αμέσως για την Κωνσταντινούπολη. Ο λαός όμως της Καβάλας ξεσηκώνεται. Όλοι οι Έλληνες κλείνουν τα μαγαζιά τους, σταματούν τις δουλειές τους και περιζώνουν τη Μητρόπολη όπου έχει καταλύσει ο Μητροπολίτης. Ο Καβαλιώτης ποιητής Ι. Κωνσταντινίδης μ' έξαρη και πατριωτικό ενθουσιασμό απαγγέλλει προς το πλήθος αυτοσχέδιο τετράστιχο:

"Βλέπω το μαρτύριόν σου
δεν προσήλθον ως Турταίος
αλλ' ως Σίμων Κυρηναίος
ίνα άρω τον Σταυρόν σου..."

Από αυτό φαίνεται ότι σε κάθε βήμα του Χρυσόστομου αισθανόταν το μαρτύριο της σταυρικής ζωής που μέσα στο έρεβος της σκλαβιάς διαισθανόταν το τέλος του προσπαθώντας ως Κυρηναίος να άρη τον Σταυρόν του.

Την επόμενη μέρα, μετά από τηλεγραφική διαταγή του Πατριαρχείου, ο Μητροπολίτης Δράμας Χρυσόστομος, αναχωρεί για την Κωνσταντινούπολη και απ' εκεί για την γενέτειρα του την Τρίγλια, Προύσσας Μικράς Ασίας όπου εκτοπίζεται για δεύτερη φορά. Δεν θα ξαναγυρίσει ποτέ πια στην αγαπημένη του Δράμα.

Στις 11 Μαρτίου 1910 εκλέγεται παμψηφεί Μητροπολίτης

Σμύρνης και η εκλογή του προκαλεί τέτοιον ενθουσιασμό στους Πιστούς, ώστε ο Manchester Guardian δημοσιεύει το παρακάτω χαρακτηριστικό τηλεγράφημα του ανταποκριτού του στην Ιωνία: «Η Σμύρνη ομοιάζει με αρχαίαν ελληνικήν πόλιν, που ετοιμάζεται να υποδεχθεί επιστρέφοντα νικητήν αθλητήν της. Ασφαλώς εάν υπήρχαν τείχη θα εκρημνίζοντο δια να διέλθει ο νέος Μητροπολίτης Χρυσόστομος».

Στις 10 Μαΐου 1910 αποβιβάζεται στην προκουμαία της Σμύρνης όπου τον περιμένει αποθεωτική και θριαμβευτική υποδοχή. Το παραληρούν πλήθος ψάλλει ύμνους, τον ραίνει με άνθη και ζητωκραυγάζει, ενώ Εκείνος με δάκρυα στα σπινθηροβόλα μάτια του, με χαμόγελο στα χείλη, ευθυτενής και μ' εκχυλίζουσα αγάπη στο πρόσωπο, ευλογεί τους Πιστούς. Ο Ακαδημαϊκός Γεώργιος Μυλωνάς, μικρό παιδί τότε, θυμάται τη μέρα εκείνη, που χαράχθηκε μέσα του για όλη του τη ζωή: «Είχα την τύχη να ευρεθώ στην πρόσοψη της Λέσχης Κυνηγών που από τα ξημερώματα με είχαν εγκαταστήσει ο καλός μου Πατέρας. Όταν για μια στιγμή η γλυκεία ματιά του Δεσπότη έπεσε κατά τύχη στο πρόσωπο μου, ενόμισα πως αι πτέρυγες των αγγέλων του καλού Θεού ήγγισαν την ύπαρξη μου και πραγματικό θάμβος γέμισε την καρδιάν και τον νουν μου».

Αμέσως μετά την άφιξη στην Σμύρνη ο Χρυσόστομος γίνεται Σύμβολο του Γένους και της θρησκείας του αλύτρωτου Ελληνισμού της Ιωνίας. Το Μητροπολιτικό Μέγαρο γίνεται Εθνική Κιβωτός που περικλείει τα Ιερά και Όσια του Γένους και σαν αστείρευτη Πηγή αγαθοεργίας και φιλαλληλίας πραγματικό Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας.

Ο αείμνηστος καθηγητής Θεολογίας Λεωνίδας Φιλιππίδης γράφει: «Οπισθεν του γραφείου του, προσηνής, ήπιος, ακούραστος ήκουεν όλους, χωρίς να κάνει αισθητήν την επιβολήν του κύρους του. Εις τα μάτια του, τα βαθεία γαλάζια, ανέβαινε λάμψις ενεργείας και θελήσεως. Από το γραφείο εκείνο ο γαλήνιος Ιεράρχης αντιμετώπιζε κάθε καταιγίδα».

Ενισχύει την θρησκευτική αδελφότητα "Ευσέβεια" και εκδίδει θρησκευτικό περιοδικό με τον τίτλο "Ιερός Πολύκαρπος" γιατί όπως λέγει: "δεν είναι δυνατόν ο προφορικός λόγος να εισχωρήσει και να φθάσει στους πιστούς παραμένοντας εις μέγαλα και εις καλύβας εις τας πόλεις και εις όλας τα απομακρυσμένας γωνίας της Μικράς Ασίας". Όπως και στη Δράμα έτσι και στη Σμύρνη ανεγείρει ναούς, φροντίζει για την ανακαίνιση εκκλησιών τόσο της Σμύρνης όσο και των περικύρων και εποπτεύει στην ανέγερση και αντικατάσταση του Παλαιού Μητροπολιτικού Μεγάρου που το 1910 βρίσκεται σε άθλια κατάσταση.

Για τον Χρυσόστομο το "Αγαπάτε αλλήλους" δεν είναι μόνο ρητορική φράση. Την μετουσιώνει σε έργο, πάντα, όπως έγραψε ο αείμνηστος ιστοριογράφος της Σμύρνης Χρήστος Σολομωνίδης: «Δεν σκορπά ευλογίες μόνο με τα δυο του δάκτυλα, σκορπά με τα δυο χέρια πλούσιες καλωσύνες και ευεργεσίες». Με το αντιφέγγισμα της καλοσύνης και της αγάπης που τον πλημμυρίζει και τον χαρακτηρίζει βρίσκεται στο πλευρό των πασχόντων για να παρηγορήσει, να εμπνεύσει, να δώσει θάρρος κι ελπίδα. Την αγάπη του αυτή την διοχετεύει, σαν ηλεκτρικό ρεύμα και στους πιστούς που πρόθυμα τον συντρέχουν σε κάθε έργο φιλανθρωπίας.

Βοηθά το Γραικικό Νοσοκομείο Σμύρνης, ιδρύει Ορφανοτροφείο, βρεφοκομείο, γηροκομείο, «άσυλα ενδεών», άσυλο αστέγων και «Οικονομικό συσσίτιο» που χορηγεί δωρεάν τροφή σε άπορους μαθητές, άπορους Σμυρναίους ακόμα και σε Ισραηλίτες και Τούρκους κατατρεγμένους ανεξαρτήτως Θρησκευμάτων και Γένους.

Τον αθλητισμό αποκαλεί "Θρησκεία της νεότητας. Σ' αυτόν οφείλει ο Πανιώνιος Σμύρνης το λαμπρό γήπεδο και την ανάπτυξη του. Όπως και στη Δράμα δεν λείπει από καμιά αθλητική εκδήλωση της νιότης, όπου βραβεύει ο ίδιος τα νειάτα στο στίβο της ευγενούς αθλητικής άμιλλας.

Είναι παρών όπου τον καλεί η ανάγκη, σε όλες τις κακουχίες, τις ταλαιπωρίες και τους διωγμούς του ποιμνίου του.

Οι ξένοι και οι ανταποκριτές των εφημερίδων θαυμάζουν τον Χρυσόστομο και τον αποκαλούν «Ομηρικόν Ήρωα».

Ο Γερμανός πρέσβυς στην Κωνσταντινούπολη Bolt Metternich γράφει στις «Ειδήσεις του Αμβούργου»: «Δεν γνωρίζω προσωπικώς τον Χρυσόστομο, τον Αρχηγό της Ορθοδόξου Εκκλησίας στη Σμύρνη. Από τας εκθέσεις όμως της πρεσβείας μου μπορώ να βεβαιώσω πως ο Ελληνικός Κλήρος στην Σμύρνη, κατά την περίοδο των ταραχών στάθηκε στο ύψος του καλύτερου σ'ολόκληρο τον κόσμο Αγγλικανικού Κλήρου. Επικεφαλής του Κλήρου αυτού ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, μαζί με τρεις άλλους εκτοπισθέντας επισκόπους, είχε το θάρρος να εξαπολύσει στα τέσσερα σημεία του ορίζοντος τις φλογερές διαμαρτυρίες του, ενώ γνώριζε πως βρισκόταν επάνω σε ηφαιστειο».

Η συνεχής μέχρι αυτοθυσίας μέριμνα υπέρ του ποιμνίου του, η εθνικά περήφανη στάση του απέναντι στους Τούρκους κατά τους διωγμούς των Χριστιανών και οι διαμαρτυρίες του σ' όλα τα μήκη και πλάτη της γης, όπως και όλη του η πολιτεία, του στοίχισαν την εκτόπιση το 1914 και την παραμονή του σ' εξορία στην Κωνσταντινούπολη επί τέσσερα χρόνια και τέσσερις μήνες ώσπου στις 18 Δεκεμβρίου 1918, μετά την ήττα της Τουρκίας, επιστρέφει στην Σμύρνη, εν μέσω αποθώσεως και φρενίτιδας ενθουσιασμού των πιστών, αρχίζοντας ξανά την διακοπήσα από την εξορία θρησκευτική, κοινωνική και πατριωτική δράση του.

Τα γεγονότα απ' εδώ και πέρα είναι σ' όλους λίγο ή πολύ γνωστά. Εδώ θέλουμε να σημειώσουμε, ότι μέσα στην τρομερή δίνη των γεγονότων αυτών, που οδήγησαν το Έθνος μας στην Μικρασιατική του εκστρατεία, από τη δόξα στην καταστροφή και βλέποντας ο Χρυσόστομος την καταστρεπτική επίπτωση πάνω στα ιερά και όσια του Γένους μας του Εθνοκτόνου διχασμού, προσπαθεί να τον προλάβει διατηρώντας καθαρή και κρυστάλλινη τη σκέψη του και την ψυχή του αφιερωμένη εξ ολοκλήρου στον Χριστό και την Ελλάδα.

Ιστορική και μνημειώδης θα παραμείνει η προσφώνηση του προς τους απερχόμενους αξιωματικούς του Γενικού Επιτελείου, του Σμυρναίου Αρχιστρατήγου Παρασκευοπούλου και προς τα μέλη του Νέου Επιτελείου του Αρχιστρατήγου Παπούλια που διέσωσε ο ιδιαίτερος γραμματέας του Λεωνίδα Φιλιππίδης: «Σας χαιρετώ ως ενιαίο Επιτελείον του Ενός ενδόξου Στρατού, της μιας υπερεδόξου Ελλάδος. Προς Θεού, αδελφοί μου. Δημάς όσοι πιστεύομεν εις τον Χριστόν και εις την Ελλάδα και όσοι ολοψύχως ανήκομεν εις αυτήν, εν Έθνος υπάρχει, εις Λαός, εις Στρατός, μια Σημαία, εν Πλήρωμα της Ορθοδόξου Εκκλησίας τον Χριστού, μία Πίστις, μία ουσία Ελληνοχριστιανικής συνειδήσεως... Η Ελληνική Πατρίς είναι μία, μια και αδιαίρετος, εν το όνειρον και δ' αυτό είναι εντροπή και εθνική καταστροφή η διχόνοια και η διαίρεσις... τμημάτων του ενός και περιουσίον Ελληνικού λαού, τον μαρτυρικού αυτού λαού με την λαμπροτέραν εν τω κόσμω μοναδικήν ιστορίαν και με το φωτιστέφανον του Πολιτισμού και του μαρτυρίου». Τα παραπάνω λόγια του, που είναι νουθεσίες και παραινέσεις στα στρατευμένα νειάτα, είναι μάθημα ενότητος και προτροπή, που πρέπει να έχουν

υπόψιν τους, σε κάθε περίπτωση της ζωής του Έθνους μας, άρχοντες και αρχόμενοι.

Μετά την κατάρρευση του μετώπου, ο Μητροπολίτης αφοσιώνεται στην περίθαλψη των προσφύγων που έχουν πλημυρίσει όλη τη Σμύρνη. Στις προτροπές, συστάσεις παραινέσεις και συμβουλές του Αμερικανού Πρόξενου George Horton, του Αρχιεπισκόπου των Καθολικών και του Γάλλου Προξένου της Σμύρνης να φύγει υπό την προστασία τους, τους απαντά: «Παραδοσις του Έθνους και της Εκκλησίας μας δεν είναι η φυγή εν όψει κινδύνου, αλλ' ο αγών μέχρις εσχάτων και η θυσία». Ο Δεσπότης δειχνοντας τα τρομοκρατημένα πλήθη πιστών που συνωθούνται στην αυλή της Αγίας Φωτεινής δακρυσμένος απαντά:

«Να φύγω; Και το ποιμνίο μου αυτό πού θα το αφήσω;».

Το μαρτυρικό θάνατο τον επιζητούσε και τον αντιμετώπιζε σε κάθε βήμα της ζωής του. Είχε τη συναίσθηση και τη βεβαιότητα ότι εκεί μοιραία θα τον οδηγούσε η παρρησία και ο ακάθεκτος πατριωτισμός του και όπως γράφει χαρακτηριστικά ο βιογράφος του Σπύρος Λοβέρδος «ησθάνετο την ανάγκην να εξοικειωθεί με τον ανημμένον σίδηρον και την αστράπτουσαν μάχαιραν, επροπονείτο δια να μη εμφανίσει ποτέ το ταπεινωτικόν δέος προ της απειλής του θανάτου και εκρατύνετο δια να μη διαψεύσει ποτέ τον εμπυχτικόν τόνον του κηρύγματος του, το ευτελές ορμέμφυτον της ζωής. Είχε την έμφυτον φιλαρέσκεια να πέσει αγωνιζόμενος με ακάνθινον στέφανον εις τους κροτάφους».

Με αυτήν την Βαθεία χαραγμένη ψυχολογία του ήρωα και την ηθική του πανοπλία ξεκίνησε περήφανα, συνοδευόμενος από δύο εκλεκτούς δημογέροντες, τον Γεώργιο Κλημάνογλου και τον Νικόλαο Τσουρουκτσόγλου, να παρουσιασθεί στις 27 Αυγούστου 1922 μπροστά στον αιμοσταγή δήμιο του Νουρεντίν Πασά. Προηγουμένως, όπως γράφει ο βιογράφος του «Εγονυπέτυεν, ως αμαρτωλός, εις το Ιερόν Βήμα, προ του Εσταυρωμένου και με το ρίγος της Θείας Προσευχής ηγέρθη ως όσιος». Παρουσιάζουν τον Ιεράρχη στον Νουρεντίν Πασά. Ευθυτενής, παγερός, ολιγόλογος, απτόητος, επτόησε και απογοήτευσε τον "νικητήν". Εκείνος αφού τον έβρισε χυδαία, αφήρεσε το καλιμαύκι από την σειπή του κεφαλή και τον οδήγησε στην Πλατεία του Διοικητηρίου όπου κατά παραγγελίαν είχε συγκεντρωθεί μαινόμενος ο Τουρκικός όχλος.

Ούτε η πραότης, ούτε η υπεροχή του Ιεράρχη συνεκράτησαν τα άγρια ένστικτα του φανατισμένου όχλου. Και συνετελέσθη εκεί στην αυλή του Διοικητηρίου η, δι' ύβρεων, εμπτυσμών, κόλαφών και πληγμάτων, ευαγγελική σκηνή του μαρτυρικού θανάτου.

Διάφορες πληροφορίες αναφέρονται στο μαρτύριο του Χρυσόστομου. Όλες συμπίπτουν στο ότι τυφλώθηκε, η κόμη και τα γένεια του ξεριζώθηκαν και αιμάσσοντα και παραπαίοντα τον διεπόμπευσαν, τον έσυραν ξυλοκοπούμενον και κρεουργούμενον εις τους δρόμους και τα σοκάκια των Τουρκικών μαχαλάδων.

Η πιο αυθεντική μαρτυρία είναι αυτή που μετέφερε στον μετέπειτα ακαδημαϊκό Γεώργιο Μυλωνά, που τότε ήταν σπουδαστής του αμερικανικού κολλεγίου και τις μέρες του μαρτυρίου ήταν κρατούμενος στις φυλακές, ο Τουρκοκρητικός που έλαβε μέρος στο μαρτύριο του Χρυσόστομου: Είπε χαρακτηριστικά τα εξής συγκλονιστικά: «Παρηκολούθησα το χάλασμα του Δεσπότη σας. Ήμουν μ' εκείνους που τον τύφλωσαν, που του βγάξαν τα μάτια και αιμόφυρτο τον έσυραν από τα γένεια και τα μαλλιά στα σοκάκια του Τουρκομαχαλά, τον ξυλοκοπούσαν, τον έβριζαν και τον πετσόκοβαν. Βαθεία εντύπωση μου έκανε και αξέχαστη παραμένει η στάση του. Στα μαρτύρια που τον υπέβαλαν δεν απήντα με φωνές, με παρακλήσεις, με κατάρες. Το πρόσωπο του το κατάχλωμο, το σκεπασμένο με το αίμα των ματιών του, το πρόσωπο του είχε εστραμμένο προς τον Ουρανό και διαρκώς κάτι ψιθύριζε που δεν ηκούετο πέρα από την περιοχή του. Ξέρεις εσύ, δάσκαλε, τι έλεγε; Ναι, ξέρω του απήντησα. Έλεγε, «Πάτερ Αγιε, άφες αυτοίς, ου γαρ οίδασι τι ποιούσι». Από καιρού σε καιρό, όταν μπορούσε, ύψωνε

Ο κ. Ευάγγελος Βασιλείου κατά την όμιλία του στο Πολιτιστικό Κέντρο του Συλλόγου μας.

κάπως το δεξί του χέρι και ευλογούσε τους διώκτες του. Κάποιος πατριώτης μου αναγνωρίζει την χειρονομία της ευλογίας, manιάζει, και με το τρομερό μαχαίρι του κόβει και τα δυο χέρια του Δεσπότη. Εκείνος σωριάστηκε στη ματωμένη γη με στεναγμό που φαινόταν ότι ήταν μάλλον στεναγμός ανακουφίσεως παρά πόνου. Τόσο τον λυπήθηκα τότε που με δύο σφαίρες στο κεφάλι τον αποτελείωσα. Αυτή είναι η ιστορία μου. Τώρα που σας την είπα ελπίζω πως θα ησυχάσω. Γι' αυτό σας χάρισα τη ζωή. «Και πού τον έθαψαν;» ρώτησα με αγωνία, «Κανείς δεν ξέρει που έριξαν το κομματιασμένο του κορμί». Ο χώρος βέβαια, που εσώρευσε την θνητή του σάρκα παραμένει άγνωστος, η αγιότης του όμως και ο φωτιστέφανος του, φωτίζει τον ουρανό της Εκκλησίας και της Πατρίδας. Γι' αυτό και ο Νίκος Τουτουντζάκης μοιρολογεί με τα παρακάτω λόγια: «Μάταια η Σμύρνη αναζητά το σκυλεμένο σου κορμί με μοιρολόγια σκάβοντας της Ιωνίας το χώμα ελπιδοφόρος φοίνικας η φλογισμένη σου ψυχή λυτρωτικά φτερούγησε προς το γαλάζιο δώμα» και ο εθνικός μας ποιητής Κωστής Παλαμάς, συγκινημένος από το μαρτύριό του γράφει:

«Όπου καρδιά όπου φρόνημα το γένος η Εκκλησία και των Ελλήνων οι χοροί και των πιστών τα πλήθη σου προσκυνούμε άμωμε τη Θεία δοκιμασία και το μεταλαβίνουμε το αίμα σου που εκύθη». Και το Έθνος σήμερα μετά την αγιοποίηση του Χρυσόστομου τιμώντας τη μνήμη του δεν κάνει τίποτε άλλο από το να μεταλαβαίνει από το άγιο αίμα του που χύθηκε στα σοκάκια της Σμύρνης. Ο Εθνοϊερομάρτυρας Άγιος Μητροπολίτης Δράμας-Σμύρνης Χρυσόστομος, ήρθε στη Μακεδονία με το κεφάλι ψηλά όταν όλα φαινόταν χαμένα και με το Χριστό και την Ελλάδα μπροστά, ξύπνησε μνήμες από χρόνια δοξαμένα. Πήγε στη Σμύρνη να βρεί το Σταυρό που μια ζωή ποθούσε κι έδωσε εκεί, ό,τι είχε πιο ιερό, στο ποιμνίο του που τόσο αγαπούσε. Με τον αγώνα και την αγωνία, το μαρτύριο και τη θυσία ένωσε με κρίκο άρρηκτο και σταθερό τον Μακεδονικό και Μικρασιατικό Ελληνισμό.

Και σήμερα ο Χρυσόστομος είναι κοινός Άγιος και προστάτης δύο μεγάλων ρευμάτων του ελλητισμού, του Μακεδονικού και του Μικρασιατικού που ζουν σήμερα αρμονικά στην Βόρεια Ελλάδα και προκόβουν κάτω από την ευλογία του.

Στην ιστορία των εθνών οι ηγέτες γράφουν τις επικεφαλίδες και ο λαός εμπνευσμένος από αυτούς γράφει τις μέσες σελίδες. Και ο Εθνοϊερομάρτυρας Άγιος Μητροπολίτης Δράμας-Σμύρνης Χρυσόστομος, έγραψε με κεφαλαία, χρυσά γράμματα το κεφάλαιο του Μακεδονικού Αγώνα στη Δράμα και με το αίμα του καθαγίασε μία από τις ηρωικότερες και μαρτυρικότερες σελίδες της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας. Σε μια άλυτη και αποστειρωμένη εποχή όπου ο καυστικός λίβας του υλισμού της ευδαιμονοθηρίας και της παγκοσμιοποίησης προσπαθεί να ξηράνει ηθικές αξίες, εθνικές ιδέες και Ελληνοχριστιανικά ιδανικά, η ανάδειξη ηθικών αγωνιστικών και ηρωικών αναστημάτων, είναι καθήκον ιερό. Η κοινωνία μας σήμερα στερείται προτύπων και χρέος όλων μας είναι να αναζητήσουμε και να ξαναφέρουμε στη ζωή μας τα πρότυπα εκείνα που αλλόκοτες σκοπιμότητες απώθησαν και απωθούν στο περιθώριο της μνήμης των Νεοελλήνων. Μόνο έτσι θα σωθεί ο τόπος μας. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι ο Εθνοϊερομάρτυρας Άγιος Μητροπολίτης Δράμας-Σμύρνης Χρυσόστομος είναι κυρίως για τους νέους μας ένα πρότυπο που στους χαλεπούς καιρούς που ζούμε το χρειάζεται όσο τίποτε άλλο η κοινωνία μας.

«Οδοιπορικό στη Βιθυνία, 1906-1907»

Με μεγάλη έκπληξη είδα τις ανακατασκευές στον προαύλιο χώρο του δημοτικού σχολείου του χωριού. Ξήλωσαν το γκαζόν, φύτεψαν χαλίκια. Μοιάζει η αυλή εργοτάξιο. Συγχαρητήρια σ' όποιον το σκέφθηκε. Πάρτε μάνες στην χονδρική μπαμπάκια και οινοπνεύματα γιατί οι πιτσιρικάδες σίγουρα θα τρώνε τα γόνάτα τους. Άσε που μπορεί να καρπίσουν και οι χαλικιές και να τρώνε και χαλικάκια.

Από τη μανία της θάλασσας δεν γλίτωσε ούτε η Τρίγλια. Στην παραλία έγιναν πολλές καταστροφές από τις κακοκαιρίες. Τι να πω βρε παιδιά, φαίνεται πως θύμωσε η θάλασσα, από το μετέον και τις ξαπλώστρες που γέμισαν όλες τις ελληνικές παραλίες και τα πήρε όλα και τα ισοπέδωσε. Τους φοίνικες τους καημένους λυπήθηκα που μεγάλωσαν και κοντεύαμε να γίνουμε Ντουμπάι. Κρίμα...Κρίμα... Άρα δεν μας έφταιγε η προκουμιά γιατί η θάλασσα φαίνεται δεν έχει προτιμήσεις σε κόμματα.

Για τον παραλιακό δρόμο ακουγόταν ότι εγκρίθηκε για να γίνει με ασφαλτόστρωση και φωτισμό. Τι γίνεται καλέ άκουσε κανείς τίποτε; Ή μήπως ενοχλεί κάποιους.

Καλορίζικη η καινούργια μας κεραία κινητής τηλεφωνίας (μάλλον) που φύτρωσε στο δρόμο για την παραλία. Θα κάνει και παρέα στην παλιά κεραία που προϋπήρχε. Πολύ ωραία, είμαστε πολύ τυχεροί. Κάποιο χωριανοί μας αρπάζουν φράγκα από τις εταιρείες και εμείς αρπάζουμε ακτινοβολία.

Αυτές οι διακοπές του Πάσχα φέτος είχαν πολύ τζετζελέ. Εκδηλώσεις στα Πλάγια, στην Τένεδο και σ' άλλα χωριά. Καλέ χορτάσαμε χορωδίες, χορευτικά και υποψήφιους. Άπειροι οι επίσημοι. Υποψήφιοι για δήμο, νομαρχία! Καλέ σας μιλώ για συνωστισμό στα καθίσματα. Βρε αυτοί οι Άγιοι και πέρυσι απ' όσο θυμάμαι γιόρταζαν αλλά τόσοι επίσημοι δεν τους θυμήθηκαν. Σαν μύρισαν εκλογές πήραν δρόμο και στρατί και παν όπου έχει τσίκνα και μπιφτέκια.

Ν.Γ.Γ.

Η Βιθυνία των αρχών του 20ου αιώνα είναι φυσικά γνωστή για τις δεκάδες και ακμάζουσες ελληνικές κοινότητες¹. Είναι μία περιοχή με πλούσια βυζαντινή ιστορία, η οποία αποτυπώνεται σε πολλά ενδιαφέροντα μνημεία, τα οποία όμως έως τον 20^ο αιώνα δεν είχαν μελετηθεί ικανοποιητικά -επιστημονικά- Μοναδική εξαίρεση υπήρξαν τα «Βιθυνικά» του Κλεώνυμου και Παπαδόπουλου (1867), τα «Περί τινών αρχαιοτάτων Μονών εν Βιθυνία» και «Περί Τρίγλειας αρχαίου Βρυλλίου» του Τρ, Ευαγγελίδη, τα οποία όμως προσέγγισαν περισσότερο την ιστορία της περιοχής και όχι τα μνημεία και τα μοναστήρια. Έτσι το οδοιπορικό του F.W.Hasluck στη Βιθυνία το 1906 και 1907 μπορεί να θεωρηθεί ως η πρώτη συστηματική καταγραφή των πολλών μονών, κάστρων και επιγραφών. Ο F.W.Hasluck υπήρξε υποδιευθυντής της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής των Αθηνών² και ήταν πολυγραφότατος με δεκάδες άρθρα για τη Μικρά Ασία³, τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα (λαογραφία, ιστορία, αρχιτεκτονική).

Το οδοιπορικό του Hasluck ξεκίνησε από την Τρίγλεια και τους βυζαντινούς ναούς του Αγίου Στεφάνου, τη Παντοβασιλίσσα και τις γειτονικές μονές Μηδικίου και Πελεκητής. Περιέγραψε την Τρίγλεια ως πλούσιο χωριό με χίλια ξύλινα σπίτια, τα περισσότερα Ελλήνων, ανάμεσα σε πλαγιές φορτωμένες με αμπέλια, ελιές και κερασιές. Η Τρίγλεια δεν είχε φυσικό λιμάνι, αλλά τα ατμόπλοια που πηγαίνουν στα Μουδανιά, δώδεκα χιλιόμετρα ανατολικότερα, συχνά σταματούσαν στο χωριό όταν ο καιρός ήταν καλός.

Χαρακτήρισε ως το πιο ενδιαφέρον αρχιτεκτονικά μνημείο της Τρίγλειας το τζαμί της πόλης, την -κατά τον Ευαγγελίδη- Μονή του Χηνολάκκου, συχνά μαρτυρημένη στους Βίους των Αγίων. Ο Κλεώνυμος έγραψε ότι ήταν γνωστή ως ναός του Αγίου Στεφάνου ή του Βαθέως Ρύακος, αλλά ο ναός αυτός ήταν αφιερωμένος στο Σωτήρα και υπήρχε σε άλλη θέση. Ο ναός ήταν, κατά τον Hasluck, αφιερωμένος στην Ανάληψη και ο Ευαγγελίδης τον ταυτίζει με την Παντοβασιλίσσα. Πιθανώς η ταύτιση με τη μονή Χηνολάκκου συνδέεται με τον Αγιο Στέφανο, ηγούμενο Τρίγλειας στις αρχές του 9ου αιώνα. Ο ναός μετατράπηκε σε τζαμί μόλις το 1661 και υπέστη σημαντικές ζημιές από σεισμό το 1855. Σημαντικά για τη χρονολόγηση του ναού είναι τα μονογράμματα των πατρικών Νικήτα και Μιχαήλ, τα οποία σώζονταν στα κιονόκρανα και μία επιγραφή στο βορειοανατολικό κιονόκρανο με το όνομα του πατρικού Νικήτα. Με το όνομα αυτό είναι γνωστοί δύο τοπικοί Άγιοι⁴ και ένας αξιωματούχος που διώχθηκε ως εικονόφιλος, οι οποίοι έζησαν έως το 813. Με αρχιτεκτονικά κριτήρια ο ναός εντάσσεται στην ίδια περίοδο. Η Παναγία Παντοβασιλίσσα⁵ είχε διαστάσεις στις αρχές του 20ου αιώνα 20 επί 9 μέτρα, αλλά το δυτικό τμήμα της προστέθηκε μετά το σεισμό του 1855. Ο αρχικός ναός ήταν σταυροειδής με τρούλο και η τοιχοδομία αργολιθοδομική με πλίνθους να χρησιμοποιούνται για τον κεραμοπλαστικό διάκοσμο. Τα κορινθιακά και ιωνίζοντα-βυζαντινά κιονόκρανα προφανώς προέρχονται από παλαιότερα κτίσματα. Ο πρώτος που περιέγραψε τον ναό ήταν ο περιηγητής Covel το 1676, ο οποίος διέσωσε σε σχέδιο την αρχική κάτοψη. Κοντά στην Τρίγλεια υπήρχαν οι δύο σημαντικές μονές, Μηδικίου και Πελεκητής. Η πρώτη ήταν γνωστή επίσης ως «των Αγίων Πατέρων» και «Αγίου Σεργίου του Μηδικίωνος». Η μονή βρισκόταν περίπου 1/4 του μιλίου εκτός της Τρίγλειας και στις αρχές του 20ου αιώνα είχε μόνο έναν μοναχό και έναν αναγνώστη ενώ το 1676 φιλοξενούσε είκοσι μοναχούς⁷. Τον 20^ο αιώνα είχε τη μορφή βασιλικής και επιγραφή πάνω από την κεντρική πύλη μαρτυρούσε την ανακίνηση εκ βάρων το 1801.

Η Μονή Πελεκητής οφείλει το όνομα της σε λαξευμένο στο βράχο κελί. Ιδρύθηκε τρία χιλιόμετρα δυτικά της Τρίγλειας το 709 και κάηκε στα χρόνια του Κωνσταντίνου Κοπρώνυμου. Το 1676 φιλοξενούσε είκοσι μοναχούς και στις αρχές του 20ου αιώνα μόνο έναν μοναχό. Τα μόνα κατάλοιπα του βυζαντινού παρελθόντος ήταν σπαράγματα του μαρμαροθετήματος, κιονόκρανα και ανάγλυφα τα οποία επαναχρησιμοποιήθηκαν στις επισκευές μετά το σεισμό του 1855 και την ανακίνηση του 1880.

Η Σύγη, μεταξύ Τρίγλειας και Μουδανίων, είχε στις αρχές του 20ου αιώνα 350 σπίτια, από τα οποία μόνο 25 Τούρκων, ελληνοφώνων μάλιστα κατά τον F.W.Hasluck. Ο ναός- μονή των Αρχαγγέλων ιδρύθηκε το 780, σύμφωνα με τις τοπικές παραδόσεις από τον Κωνσταντίνο Πορφυρογέννητο, όταν

ντόπιοι μοναχοί έσωσαν τα παιδιά του. Από τον αρχικό μεσοβυζαντινό ναό λίγα στοιχεία επιβίωσαν έως τον 20^ο αιώνα λόγω των συνεχών επισκευών. Πιο χαρακτηριστική είναι αυτή του 1818 από τον αρχιτέκτονα του ναού του Πανάγιου Τάφου της Ιερουσαλήμ, του Μυτιληνίου Κομνηνού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Παντοβασιλίσσα της Τρίγλειας και ο ναός των Αρχαγγέλων της Σύγης αποτέλεσαν τόπο θεραπείας και θαυμάτων για ασθενείς. Ο ναός της Σύγης μαρτυρείται ως θεραπευτικός από τον Wheeler και τον Mac Farlane. Οι ασθενείς έμεναν στον εξωνάρθηκα και τηρούσαν νηστεία σαραντα ημερών. Οι βίαιοι ασθενείς (ψυχασθενείς) αλυσοδεύονταν στον νάρθηκα. Σύμφωνα με τον Mac Farlane τον ναό επισκέπτονταν επίσης και Τούρκοι ασθενείς. Στην κλίμακα που οδηγούσε στο υπερώ του ναού σωζόταν «η ενδυμασία του αγίου Ταξιάρχου», δηλαδή τα δερμάτινα ρούχα και το καπέλο του Αγίου, τα οποία φορούσε όταν επισκεπτόταν τους ασθενείς⁹.

Στη συνέχεια ο F.W.Hasluck επισκέφτηκε τρία κάστρα της Βιθυνίας, την Καισαρεία, την Κατοικία και τα Κουβούκλια. Ταύτισε την Καισαρεία με θέση κοντά στο χωριό Tachtali, στις βόρειες πλαγιές του Ολύμπου, χωριό με διακόσιες οικογένειες -από τις οποίες οι μισές Τουρκόφωνων Ελλήνων (το 1907). Το κάστρο μαρτυρείται σε πολλές ρωμαϊκές και βυζαντινές πηγές, από τις οποίες προτίμησα ως πιο γλαφυρή αυτή του «Βίου του Αγίου Νικήτα»: «...Καισαρεία την εν Βιθυνία... οχυρώτατον και ωραιον και διά του αέρος εύκρατον και ελευθέριον και... των επικαρπιών αφθονώτατον». Στην πεδιάδα της Προύσας ο F.W.Hasluck επισκέφτηκε το κάστρο της Κατοικίας. Είχε εξαγωγή κάτοψη με το νοτιοδυτικό τείχος να έχει μήκος 130 μέτρα και πάχος δύο μέτρα. Η τοίχοδομία ήταν αργολιθοδομική και ακανόνιστη χρήση πλίνθων. Οι πύργοι ήταν εξαγωνικοί, τριγωνικοί και πολλοί πεταλόσχημοι. Η μοναδική πύλη προστατευόταν από μικρούς τετράγωνους πύργους. Το κάστρο αναφέρεται μόνο μία φορά στις βυζαντινές πηγές, τον 14^ο αιώνα από τον Παχυμέρη. Ο Παχυμέρης μαρτυρεί επίσης τα Κουβούκλια/Κουβούκλια¹⁰, όταν το 1308 η φρουρά των Καταλανών μισθοφόρων με προδοσία παρέδωσε το κάστρο στους Τούρκους. Ο F.W.Hasluck βρήκε ελάχιστα ίχνη του κάστρου ένα μίλι βόρεια της Προύσας δίπλα στο ομώνυμο χωριό¹¹, το οποίο θεωρείται οικισμός Πελοποννησίων, ιδρυμένο στα χρόνια του Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπούς!

Το άρθρο του F.W.Hasluck κλείνει με την αναλυτική παρουσίαση της ιστορίας της Καλόλιμνου - Βέσβικου, του νησιού βόρεια των εκβολών του ποταμού Ρύνδακου. Το νησί συνδέθηκε με μύθους των Αργοναυτών και της Περσεφόνης, ήταν μέλος της Αθηναϊκής συμμαχίας και στα βυζαντινά χρόνια μαρτυρείται ως «Καλόνυμος» (στα μέσα του 8ου αιώνα), όταν επανοικίστηκε από τη μονή Μεγάλου Αγρού και τον ιστορικό Θεοφάνη. Στα νεότερα χρόνια εμφανίζεται το όνομα «Καλόλιμνος», «Καλολιμίνα»¹³ και «Πάπα»¹⁴ και το τουρκικό Tachtali - από τον αρχηγό των Τούρκων που το κατέλαβαν το 1308 Kara Ali. Η Μονή Μεταμόρφωσης ιδρύθηκε από το Θεοφάνη και από τον αρχικό ναό σωζόταν τον 20^ο αιώνα μόνο μεγάλο τμήμα του μαρμαρίνου δαπέδου, ενώ από το κτίσμα του 16ου αιώνα σωζόταν τοιχογραφία του κτήτορα.

Οι μαρτυρίες των περιηγητών είναι και πάλι πολύτιμες: το 1420 ο Buodelmonti, το 1489 ο Martelli και το 1528 ο Bordone μιλάνε για ακατοίκητο νησί, το 1677 ο Covel μιλάει για δύο χωριά (Καλόλιμνο και Αρβανιτοχώρι- Arnavut Keui), το 1682 ο Luke περιέγραψε δύο ή τρία χωριά, το μεγαλύτερο Liman Keuy- προφανώς την Καλόλιμνο στο βορειοανατολικό κόλπο. Το Αρβανιτοχώρι δεν υπήρχε ήδη το 1835, σύμφωνα με τη μαρτυρία του ΟΗ&Γίβδ ΤβχιθΓ. Ο Ρ.Υ. Η&δίικ ανέφερε οικισμό διακοσίων ελληνικών οικογενειών, το 1854 ο Mordtmann είδε εκατό σπίτια, ο Χουρμούζης το 1869, 80-90 και ο Ευαγγελίδης έγραψε για 2.500 κατοίκους.

(Το άρθρο δεν είχε σκοπό να αντιμετωπίσει γενικότερα προβλήματα χρονολόγησης των μνημείων -ναοί, μονές, κάστρα- τα οποία αντιμετωπίστηκαν από μεταγενέστερους του F.W.Hasluck ερευνητές (R.Janin-1972, O. Mango και I.Sevcenko 1973), αλλά κυρίως να παρουσιάσει αυτή την πρώτη επιστημονική προσέγγιση της περιοχής.)

Πέτρος Στ. Μεχτίδης Αρχαιολόγος
ΠΡΩΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

«Μικρασιατική Ηχώ» Φύλλο 389 (Ιούλιος- Αύγουστος 2007)

>Συνέχεια στη σελίδα 7

Το γλωσσάρι της Τρίγλιας

N-Ξ-O

Το γλωσσάρι της Τρίγλιας Βιθυνίας είναι έργο του γιατρού κ. **Στάθη Δημητρακού**, της γλωσσολόγου κας **Ηρώς Πιστικού-Παπαγεωργίου** και του φιλόλογου κ. **Ηρακλή Ψάλτη**. Η καταγραφή αυτή έγινε για να θυμηθούν οι παλιοί και να ανακαλύψουν οι νεότεροι το τοπικό ιδίωμα της αλυσμένης πατρίδας.

N (συμπληρωματικό)

ναλμπάντης (ο) = πεταλωτής
ναλμπάντικο (το) = πεταλουργείο
ναμουσλής (ο) = τίμιος
νεβάζω = ανεβάζω
νισεστές (ο) = άμυλο / νισαστένιος χαλβάς
νταντούλι (το) = αδύναμο
ανθρωπάκι έτοιμο να πέσει
ντάρικα = δύσκολα / ντάρικα
νέβηκα ντον ανήφορο
νταρμαχούσι (το) = διάλυση
ντέλλομαι = προσπαθώ
ντίμπλες (οι) = δίπλες
ντιρντίργια (τα) = φλυαρίες
ντόρτναλα = πάσα δύναμη

Ξ

ξαναγιαδώ (να) = ξαναδώ (να)
ξανακυλώ = ξαναρρωσταίνω
ξανά-μανά = πάλι
ξαρέσκι (το) = μεζές
ξάφρισμα (το) = κλέψιμο
ξεβαίνω = βγαίνω / ξεβαίνω

κουμμάτι, α πάρω ντον αέρα μου
ξεδειάζω = ευκαιρώ
ξεκληρίζω = αφανίζω τη γενιά
κάποιου
ξεκουμπίζω = απομακρύνω κάποιον
ξεκρίνω = διακρίνω
ξενοιάζομαι = δεν έχω πια έγνοια, φροντίδα
ξεντερίζομαι = φωνάζω δυνατά, ξελαρυγγίζομαι
ξεπάζομαι = υπερηφανεύομαι / είδε λεφτά στην τσέπη του και ξεπάστηκε
ξεπεταρούδι (το) = νεοσός που αρχίζει να πετά, παιδί μεγαλωμένο όχι πια νήπιο
ξεπίτηδες = επίτηδες
ξεράδι (το) = ξερό κλαδί, πόδι
ξεσυνερίζομαι = φιλονικώ με κάποιον
ξεύρω = ξέρω
ξεφοβούμαι = αναθαρρεύω
ξικεύω = λιγοστεύω
ξίκης (ο) = ανόητος
ξίκι (το) = έλλειψη
ξίκικος (ο) = λιποβαρής, (μτφ)

ανόητος
ξόανο (το) = κουτός, χαμένος
άνθρωπος
ξόδι (το) = κηδεία
ξοδιάζω = ξοδεύω / μην ξοδιάζεις τα λεφτά σου
ξόμπλια (τα) = σχεδιασμός, προγραμματισμός
ξούρας (ο) = ξαναμωραμένος
ξουράφι (το) = ξυράφι
ξουρίζω = ξυρίζω
ξυλιάζω = γίνομαι σκληρός και άκαμπτος σαν ξύλο
ξυπνητούρια (τα) = ξύπνημα / καλά ξυπνητούρια
ξυστρί (το) = εργαλείο για το καθάρισμα του δέρματος των υποζυγίων / πήρε ξυστρί = τον έδιωξαν, απέλυσαν από τη δουλειά του
ξωμένω = μένω έξω
ξώπετσος (ο) = επιφανειακός
ξώρας = αργά, βράδυ / ξώρας ήρτα
ξωτικό (το) = φάντασμα

O

οβλάκι = προβατάκι ή κατσικάκι
ογγόνι (το) = εγγόνι
ολόρθ(τ)ος (ο) = όρθιος
ονοματίζω = δίνω όνομα
οντάς (ο) = δωμάτιο
οξαποδός (ο) = διάβολος
όξω = έξω
ορβίθι (το) = ρεβίθι
ορέγομαι = θέλω
ορμάνι (το) = δάσος
ορμήνευση (η) = συμβουλή
ορμηνεύω = συμβουλεύω
ορμήνια (η) = συμβουλή
ορμίδι (το) = σκονί για εξάρτηση
όρνια (η) = κότα
όρνιο (το) = άγριο πουλί, (μτφ) βλάκας, χαζός
όσαμε = έως
οτζάκι (το) = τζάκι
ούλος = όλος
οφικιάλ(ι)ος (ο) = αξιωματούχος
οφίκιο (το) = αξίωμα, τίτλος
οφραντίζω = αναστενάζω
οχτρός (ο) = εχθρός

>Συνέχεια από την σελίδα 6

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ:

F.W.Hasluck "Bithynica" (B.S.A. xiii, 1906-7, σελίδες 285-308)

Π. Μεχτίδης «Βυζαντινή Προποντίδα- Το λίκνο του βυζαντινού κράτους» Ιστορικά Θέματα', τεύχος 55 (Οκτώβριος 2006)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- 1 Ενδεικτικά πληθυσμός της Μητρόπολης Προύσας: Προύσα 5.100 Έλληνες, Μουδανιά 3000 Έλληνες, Σιγή 1800 Έλληνες (Στοιχεία από το περιοδικό «Ξενοφάνης»)
- 2 Από το 1911 έως το 1915, την περίοδο που η Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή δραστηριοποιούταν στη Μ. Ασία
- 3 Μόνο στη σειρά British School of Athens δημοσίευσε 28, από το 1901 έως το 1919.
- 4 Νικήτας, επίσκοπος Απολλωνίας (τιμάται στις 20 Μαρτίου) και Νικήτας, ηγούμενος της μονής Μηδικίου (τιμάται στις 3 Απριλίου).
- 5 Το πανηγύρι του ναού ήταν στις 18 Αυγούστου.
- 6 Μαρτυρία του Covel.
- 7 Ο F.W.Hasluck εκ παραδρομής αναφέρει στην ίδια σελίδα (293)ότι ο Covel είδε 20 και 25 μοναχούς
- 8 Μαρτυρία του Covel.
- 9 Άλλοι ναοί με φήμη για θαύματα υπήρχαν (στην περιοχή της Προύσας) ο Άγιος Μιχαήλ στο Τεπετζίκ και στο Ulubad, η Παναγία στο Κάπου δαγ, στο Κουρσουνλού για παθήσεις των ματιών και στην Κίο η Παζαριώτισσα.
- 10 Ετυμολογικά η λέξη προέρχεται από το λατινικό cubiculum
- 11 Γνωστό επίσης με το ομόηχο τούρκικο όνομα Giubekler
- 12 1520-1566.
- 13 Καλό μέρος
- 14 Λόγω του αριθμού των μοναχών, ο Randolph στο "Sailing directions foe Marmora" και ο Covel «το νησί του Πάπα».

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το βιβλίο του **Ευάγγελου Βασιλείου** με τίτλο «**Ο Εθνομάρτυρας-Άγιος Μητροπολίτης Δράμας-Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ**», αποτελεί μια **μονογραφία** που αφορά τη ζωή και τη δράση του εθνοϊερομάρτυρα Αγίου Χρυσοστόμου, του οποίου η Μητροπολιτική θητεία στην Δράμα συνέπεσε με τον Μακεδονικό αγώνα.

Στο βιβλίο ιστορείται το εθνικό, εκπαιδευτικό, θρησκευτικό και κοινωνικό έργο του Μητροπολίτη Χρυσοστόμου κατά τη ταραγμένη αυτή περίοδο της ελληνικής Ιστορίας στην περιοχή της Δράμας. Είναι ένα βιβλίο που πρέπει να διαβάσει κάθε Έλληνας για να μπορέσει αφού αντιληφθεί τις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή, να εκτιμήσει την προσφορά του Αγίου Χρυσοστόμου και να κρατήσει τις αξίες αυτές σαν οδηγό στη ζωή του.

Ο συγγραφέας Ευάγγελος Βασιλείου είναι απόφοιτος της Στρατιωτικής Ιατρικής Σχολής Θεσσαλονίκης και έχει την ειδικότητα του παθολόγου και καρδιολόγου. Είναι μέλος της Ένωσης Δραμινών Μελετών και διετέλεσε πρόεδρος της από το 1990 έως το 1994.

Ο κ. **Βασιλείου προσκλήθηκε από το Παράρτημα του Συλλόγου των Απανταχού Τριγλιανών** ως κεντρικός ομιλητής κατά τα **Χρυσοστόμια 2008** και **μίλησε για τη δράση του Αγίου Χρυσοστόμου κατά τη θητεία του στη Μητρόπολη Δράμας (1902-1909).**

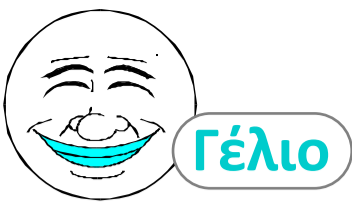
Το **Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών**, τα τελευταία χρόνια καταβάλει μια προσπάθεια για ανθρωποκεντρική προσέγγιση των πολιτιστικών δράσεων και για τη δημιουργία ενός μουσείου οργανικά συνδεδεμένου με την κοινωνία.

Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται η δημιουργία προγραμμάτων κοινωνικής συμμετοχής όπως εκθέσεις ή δράσεις σε συνεργασία με τα μέλη των κοινοτήτων που τις αφορούν.

Καρπός μιας τέτοιας συνεργασίας με Τριγλιανούς, αποτελεί η **παραγωγή ενός DVD με τίτλο : Παναγία η Επίσκεψη, μια εικόνα διηγείται την ιστορία της.**

Η ταινία βασίστηκε σε υλικό από τα κρατικά αρχεία αλλά και από τα προσωπικά αρχεία διαφόρων Τριγλιανών που με αγάπη προσέφεραν στην ερευνητική ομάδα του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου. Μέσα από την ταινία ξετυλίγονται οι γνώριμες εικόνες της προσφυγιάς, της Τρίγλιας, των Τριγλιανών αλλά ταυτόχρονα τεκμηριώνεται η σημασία της εικόνας της Παναγίας της Επίσκεψης τόσο σαν σύμβολο όσο και σαν ανεκτίμητο έργο τέχνης, από τα σημαντικότερα του Μουσείου.

Το DVD διατίθεται από το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών.

Ο γύφτος δεν σταματάει και ο τροχονόμος τον κυνηγάει με την μηχανή του, τον σταματά και του λέει.

Γιατί δεν σταματήσατε όταν σας έκανα σήμα;

Και ο γύφτος απαντάει

Και πού ήθελες να σε βάλω, ρε φίλε, στην καρότσα;

Ένας κρητικός πηγαίνει στο αεροδρόμιο, περνά από τον ανιχνευτή μετάλλων και ακούγεται

"Ντινν".

Ο υπάλληλος στον κρητικό:

"Αφαιρέστε όλα τα μεταλλικά αντικείμενά σας".

Βγάζει ο κρητικός κέρματα, ζώνες

κ.λ.π., τα ακουμπάει στον πάγκο,

περνά ξανά από το

μηχάνημα και ακούγεται ξανά

"Ντινν".

Ο υπάλληλος: Τα βγάλατε όλα;

Ο Κρητικός: Όλα, εκτός από το

κομπιουτέράτσι, λέει ο κρητικός

και βγάζει κι ακουμπάει

στον πάγκο μια πιστόλα να!

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Διάκριση-Επιβράβευση

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στη Ν.Τρίγλια και έχοντας σπηρίγματα ζωής, μετά το θάνατο του πρόωρα χαμένου πατέρα μου Παναγιώτη Εμμανουηλίδη -ή ΑΜΠΕΡ!-, την άξια μητέρα μου Ανθούλα Εμμανουηλίδου -Τζιτζιφύλλη, τους γονείς της και τον αδελφό μου Γιώργο, αξιώθηκα να σπουδάσω παιδαγωγικά, να εργαζομαι ως Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και να δημιουργήσω μια καλή οικογένεια.

Με τον άντρα μου Ιωάννη Ευταξία από τα Σήμαντρα, μεγαλώσαμε δυο καλά παιδιά, ζώντας στα Ν.Μουδανιά.

Πέρυσι ο πρωτότοκος μας, **Χαράλαμπος Ευταξίας**, αρίστευσε και σήκωσε τη γαλανόλευκη σημαία του Γενικού Λυκείου Μουδανιών στα χέρια του, ενώ στις 24 Ιανουαρίου του 2008, συμμετείχε στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Επιχειρηματολογίας με το Λύκειο του και βραβεύτηκε από τον Πρόεδρο της Βουλής και τον τότε Υπουργό Παιδείας. Ο Χαράλαμπος λοιπόν μαζί με δύο κοπέλες από το Λύκειο του, κατέκτησαν Πανελληνίως το πρώτο βραβείο. Αρίστευσαν ανάμεσα σε 345 μαθητές και μαθήτριες από 59 λύκεια της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ ο ίδιος απέσπασε ατομικά την 6η θέση ομιλητή. Στις Πανελλήνιες εξετάσεις της ίδιας χρονιάς, πέρασε από τους πρώτους στην **Ιατρική Σχολή Θεσσαλονίκης**, συγκεντρώνοντας **19.502** μόρια.

Θα ήθελα να συγχαρώ επίσης την ανιψιά μου, **Αλεξία Εμμανουηλίδου**, για τη διάκριση της στο άθλημα της **Ενόργανης Γυμναστικής**. Βραβεύτηκε με το **χρυσό** μετάλλιο στους προκριματικούς αγώνες που διεξήχθησαν στη Θεσσαλονίκη τον περασμένο Μάρτιο, όπου συμμετείχαν μαθητές

ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ Α.Ε.

γευθείτε την διαφορά

Έδρα: ΕΛΛΙΟΧΩΡΙΑ - ΤΗΛ.: 2373 071 174, FAX: 2373 071 066
Υποκ. Αθηνών: Θεμιστοκλέους 2 136 74 ΑΧΑΡΝΕΣ
τηλ.: 210 24 68 261, FAX: 210 24 09 262
www.chalkidikiflourmills.com, e-mail: chalkflr@otenet.gr

Υπάλληλος: Μα, αυτό δεν είναι κομπιουτεράκι, αλλά όπλο!!!
Κρητικός : Ναι, αλλά εμείς στην Κρήτη με αυτό λύνουμε τους λογαριασμούς μας....

Δύο τύποι συναντιούνται αλαφιασμένοι σε ένα μεγάλο πολυκατάστημα. Λέει ο πρώτος:

Γιατί τρέχεις ρε αδελφέ εσύ;

Έχασα τη γυναίκα μου του απαντάει. Εσύ γιατί;

Έχασα κι εγώ τη δικιά μου.

Έλα να ψάξουμε μαζί Πως είναι η

γυναίκα σου;

Φίλε Σουηδέζα είναι, γύρω στο 1.82 ύψος, μακριά πόδια, μακριά ξανθά μαλλιά, γαλανά μάτια και φοράει ένα μπουστάκι

μαύρο και μια μίνι φούστα. Η δικιά σου πώς είναι;

Ρε άσε τη δικιά μου. Πάμε να βρούμε τη δικιά σου...

Βάζει η κυρία τον Τοτό να κλείνει το ρήμα τρέχω και αρχίζει ο Τοτός: τρέχω, έτρεχα, σκόνταψα και έπεσα, χτύπησα και έκλαψα,

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΓΛΙΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: **2α ΙΟΥΛΙΟΥ 2009**

Ο Σύλλογος των Απανταχού Τριγλιανών σας προσκαλεί στο αντάμωμα των Απανταχού Τριγλιανών στις 2-7-2009 στην Τρίγλια της Μικράς Ασίας. Φέτος, στην Τρίγλια της Μ. Ασίας θα παραβρεθεί ο Παναγιότατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος όπου θα χοροστατήσει στη Θεία Λειτουργία που θα τελεστεί στον ιερό ναό του Αγίου Βασιλείου.

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνείτε με το Σύλλογο.

Ο Χαράλαμπος κατα την βράβεισή του από τον πρόεδρο της Βουλής κ. Δ. Σιούφα και τον υπουργό Παιδείας κ. Ε. Στυλιανίδη.

Η Αλεξία σε στιγμιότυπο από αγώνες Ενόργανης Γυμναστικής

από όλη τη Βόρεια Ελλάδα.

Νιώθω υπερήφανε ως μητέρα και θεία, δοξάζω το Θεό για τις χαρές που μας προσφέρει μέσα από αυτά τα παιδιά, αλλά και από τα υπόλοιπα της ευρύτερης οικογένειας και εύχομαι σε όλους τους γονείς, γιαγιάδες και παππούδες, να καμαρώνουν και να χαίρονται τα παιδιά τους. Να τα αφήνουν να ξεδιπλώνουν τις δυνάμεις που έχουν μέσα τους, τη ψυχή τους, τη διαφορετικότητα τους και τις ιδέες τους. Να θυμούνται πως τα παιδιά μαθαίνουν από τις πράξεις μας και λιγότερο από τις συμβουλές μας. Μας θέλουν συμπαραστάτες σε κάθε αγώνα τους. Αυτοί είναι οι πολίτες του μέλλοντος κι εμείς το σκαλοπάτι για να πατήσουν. Χαρά μας να φτάνουν ψηλά και να κατακτούν στόχους ζωής.

Χαιρετώ μέσα από αυτό το άρθρο όλους τους Τριγλιανούς κάθε γενιάς, όπου κι αν βρίσκονται. Οι κοινές ρίζες μας, μας κάνουν συγγενείς και η χαρά γίνεται μεγαλύτερη όταν μοιράζεται.

Σας ευχαριστώ.

Αθνασία
Εμμανουηλίδου- Ευταξία

ΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΣΑΣ

Τα ΤΡΙΓΛΙΑΝΑ ΝΕΑ

περιμένουν τις επιστολές σας ή τη συνεργασία σας στη διεύθυνση:

Σύλλογος των

Απανταχού Τριγλιανών

Τ.Θ. 18219, Τ.Κ.:540 08

Θεσσαλονίκη

ή στο

basil_sakellarides@yahoo.gr

σηκώθηκα και έφυγα.

Στην εκκλησία ο παπάς κάνει κήρυγμα για τη Δευτέρα Παρουσία.

-Τη μέρα εκείνη θ'ανοίξει η γη, θ'αναστηθούν οι νεκροί θα ηχήσουν οι σάλπιγγες του ουρανού...

-Με συγχωρείτε, τον διακόπτει ένας πισιρικός. Εκείνη τη μέρα θα έχουμε σχολείο;

παλιές φωτογραφίες...

Έχετε παλιές φωτογραφίες από την Τρίγλια, ή της Νέας Τρίγλια (πριν το 1940); Ο Σύλλογος των Απανταχού Τριγλιανών ενδιαφέρεται να αντιγράψει το υλικό αυτό προκειμένου να διατηρηθεί και να διασωθεί. Αν και εσείς το επιθυμείτε, σημειώστε στο πίσω μέρος των φωτογραφιών ποια πρόσωπα εμφανίζονται, περίπου πότε βγήκε η φωτογραφία και σε ποιο μέρος. Τηλεφωνήστε μας για να αντιγράψουμε τις φωτογραφίες για το αρχείο του Συλλόγου μας. Θα λάβετε και ένα ψηφιακό αντίγραφο των φωτογραφιών σας.

Β. Σακελλαρίδης, τηλ (6971538231)

Α. Κοκκαλάς, τηλ (6948579912)

0

Σύλλογός μας

έχει δικό του λογαριασμό στην

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ

ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

Αριθ. Λογ. 86196310

Μπορείτε να καταθέσετε την **ετήσια** **συνδρομή σας** η οποία **ανέρχεται**

σε 10 € και οποιαδήποτε δωρεά σας,

ζητώντας από την τράπεζα να

αναγράφεται το όνομά σας

και ο σκοπός της κατάθεσης.

Η απόδειξη της τράπεζας ισχύει

ως δικαιολογητικό για δωρεές στη

φορολογική σας δήλωση.

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ